

Вівчар Тетяна Ігорівна

студентка гр. ФМСм-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Гуцул І. А.

ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УМОВАХ РЕФОРМИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ

У дореформений період основною метою діяльності митних органів та пріоритетом визначеної державою митної політики було забезпечення правоохоронної функції та максимізація акумулювання митних платежів до державного бюджету. Проте на сьогодні підхід держави до орієнтирів подальшого розвитку митниці набуває змін і вимагає єдиного системного підходу до питання формулювання мети та завдань розвитку митниці. Адже чіткість визначення напрямів розвитку митниці та митної політики має безпосередній вплив на економічний розвиток держави та розвиток зовнішньоекономічної, гуманітарної, інноваційної, інвестиційної, фінансової, торговельної, природоохоронної сфер. Тому, попри несистемний характер дій щодо реалізації митної реформи впродовж 2015-2020 рр., на сьогодні чітко визначено ключові напрями адміністрування митних платежів та розвитку митниці в Україні, до яких віднесено:

- формування сприятливого середовища для здійснення імпорту товарів, робіт і послуг на митну територію України;
- боротьба з контрабандою та забезпечення зменшення обсягів ввезення неякісних товарів на митну територію України;
- налагодження системних комунікаційних взаємодій між державними митними органами і суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;
- автоматизація процесів митного оформлення товарів, робіт і послуг з метою покращення системи надання митних послуг та адміністрування митних платежів.

Важливою нормативно-правовою основою удосконалення системи адміністрування митних платежів стало прийняття Стратегії розвитку системи управління ризиками у сфері митного контролю на період до 2022 року [1], якою визначено мету та складено дорожню карту розвитку системи адміністрування митних платежів на середньостроковий період (рис.1).

Метою розвитку системи адміністрування митних платежів та управління ризиками при їх справлянні є визначення шляхів розвитку та вдосконалення діючої в Україні системи управління митними ризиками з урахуванням законодавства України, ЄС та кращих міжнародних практик для побудови сучасної, гнучкої, багатофункціональної системи управління митними ризиками, яка наповнюватиметься як на центральному, так і на регіональному рівні.

Таким чином, помітно, що основним напрямом розвитку митниці в Україні є гармонізація із правовою базою ЄС та розвиток митниці як ефективної сервісної системи.

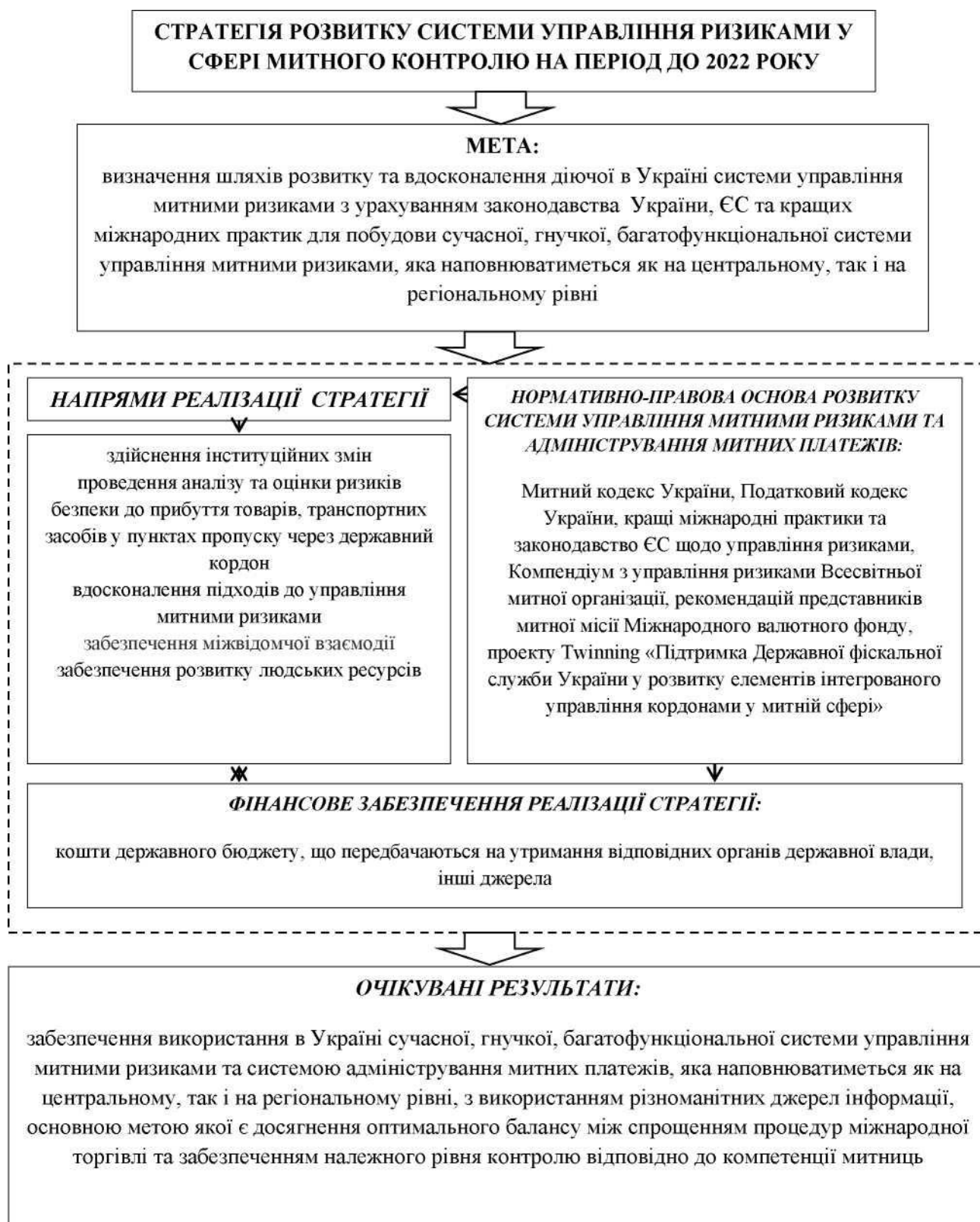

Рис. 1. Пріоритети Стратегії розвитку системи управління ризиками у сфері митного контролю на період до 2022 року

Джерело: складено автором на основі [1]

Зважаючи на проведене аналітичне дослідження у попередньому розділі, можна зробити вагоме зауваження: серед основних стратегічних пріоритетів і засад розвитку системи адміністрування митних платежів в Україні є

функціонування Державної митної служби не як прототипу існуючої до того митниці, а проєвропейського митного органу, сформованого на засадах інноваційності та спроможності до забезпечення оперативної трансформації в умовах постійної зміни ендо- та екзогенного середовища. В цьому контексті слід виділити вплив внутрішніх чинників розвитку, їх ефективного використання та формування набору інструментів для забезпечення якісного управління митними органами. До таких чинників віднесено:

- особливості організації системи митного контролю;
- рівень професійної підготовки працівників митних органів;
- технічну оснащеність митних органів тощо.

З іншої сторони, зважаючи на комплексність змін, необхідних для проведення в умовах митної реформи, варто здійснити систематизацію чинників впливу на розвиток системи адміністрування митних платежів у розрізі таких груп:

– політичні – чинники, які стосуються питання ролі митниць в формуванні і веденні національної політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності, у реалізації бюджетно-податкової та митної політики, забезпеченні сталості розвитку держави, економічної і політичної стабільності;

– економічні чинники – вказують на стан розвитку вітчизняної економіки, серед таких, зокрема, сировинний характер та імпортозалежність економіки країни;

– соціальні – серед цієї групи чинників передовсім варто виділити проблему достатності забезпечення та утримання персоналу і інфраструктурної бази митних органів;

– технологічні чинники – вказують на рівень розвитку інформаційно-технічного забезпечення у системі Державної митної служби України, можливість використання сучасних підходів та новітніх технологій в умовах функціонування митниці та перетину через Державний кордон України товарів.

Загалом в умовах сьогодення визначення стратегічних пріоритетів розвитку системи адміністрування митних платежів в Україні неможливе без урахування чинника зовнішнього впливу – міжнародної економічної ситуації та регіональних особливостей розвитку, а також, зважаючи на територіальне розташування України, вибір проєвропейського вектора розвитку держави. В цьому контексті тенденція лібералізації системних міждержавних економічних взаємодій, яка для України проявляється в інтеграції до Європейського Союзу, виступає каталізатором переформатування та трансформації економічних процесів та реформи митної системи, яка відповідно має реалізовуватися з запровадженням таких заходів:

- усуненням фізичних бар'єрів в умовах руху факторів виробництва;
- гармонізацією технічних стандартів і норм;
- лібералізацією та переформатуванням ринків державних замовлень;
- зменшенням податкових бар'єрів [2].

В умовах секторальних реформ в Україні, з метою подолання недоліків і проблем функціонування митних органів розвиток системи адміністрування

митних платежів повинен ґрунтуватися на встановлених національних пріоритетах, обґрунтованому євроінтеграційному векторі, економічних, політичних, соціальних, інституційно-управлінських та інноваційних засадах.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку системи управління ризиками у сфері митного контролю на період до 2022 року: Розпорядження КМУ від 27.12.2017 р. № 978-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: серпень 2020 р.).

2. Реформа митниці. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk/customs-reform> (дата доступу: серпень 2020 р.).